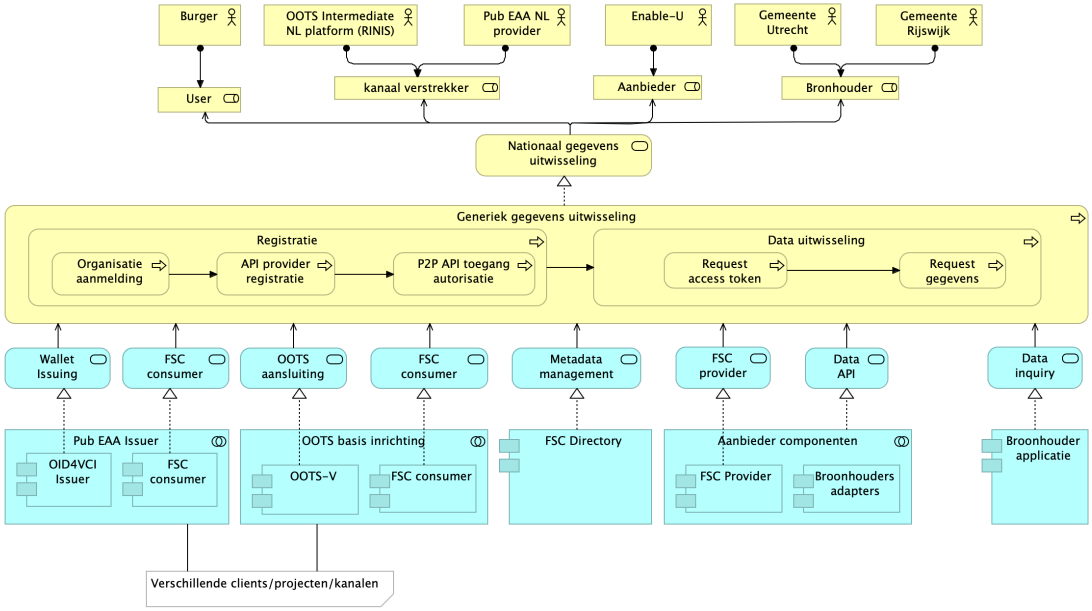
Projectvoorstel Beproeving Uniforme bronontsluiting (oa tbv OOTS)

Versie 1.0 (28 april 2025)

Inhoudsopgave

1. Inleiding 3
   1.1. Context: OOTS en eIDAS 3
   1.2. Uniforme bronontsluiting als oplossing voor gemeenten 4
   1.3. Projectvoorstel 5
2. Doel en afbakening 6
   2.1. Doelstellingen project 6
   2.2. Scope en afbakening 7
3. Aanpak 9
   3.2. Randvoorwaarden en uitgangspunten 13
   3.3. Planning 14
4. Organisatie van het project 15
   4.1. Begeleiding van het project 15
   4.2. Betrokkenen en belanghebbenden 16
   4.3. Communicatie 17
5. Risico's 17
6. Bijlage 1: Overzicht van onderzoeksvragen in de beproeving 19

1. Inleiding

1.1. Context: OOTS en eIDAS

In het kader van de Single Digital Gatewayverordening (SDG) moeten overheden, waaronder ook gemeenten, een aantal digitale aanvraagprocedures geschikt maken voor gebruik door EU-inwoners en ondernemers. Onder andere door informatie in het Engels beschikbaar te hebben, met een eIDASmiddel te kunnen inloggen of een adres uit het buitenland te kunnen invullen. Eén van de dingen die een EU-inwoner of bedrijf in een online procedure (vallend onder de SDG) bij de gemeente moet kunnen regelen, is digitaal een bewijs ophalen en verstrekken via het Once Only Techmical System (OOTS). Het OOTS is een initiatief van de Europese Unie om het principe van 'eenmalige gegevensverstrekking' binnen de EU-lidstaten te implementeren. Dit houdt in dat burgers en ondernemers/bedrijven bepaalde informatie slechts één keer met de overheid hoeven te delen. Deze gegevens kunnen vervolgens, met toestemming van de betrokkene, tussen overheidsorganisaties binnen de hele EU worden gedeeld. Het doel van OOTS is om de administratieve lasten voor burgers en bedrijven te verminderen en de efficiëntie van overheidsdiensten te verbeteren.

Overheidsorganisaties in de EU zijn sinds december 2023 verplicht om aan dit beginsel te voldoen. Via het OOTS kunnen burgers en ondernemers nu online al geregistreerde gegevens in hun lidstaat laten doorgeven aan overheden in andere lidstaten. Doordat informatie nu direct uit de authentieke bron komt is de betrouwbaarheid ervan gegarandeerd. Ook kunnen burgers en ondernemers het proces veel sneller doorlopen, omdat er geen upload van pdf'jes of – bewerkelijker nog – papier aan te pas komt. Burgers en ondernemers hoeven niet meer zelf het proces te organiseren van bewijsvergaring en verstrekking. Waar ze nu zelf zoeken bij welke overheid het bewijs te halen is, vervolgens ophalen en op de eigen pc of telefoon opslaan, om uiteindelijk te kunnen aanleveren aan de bewijsaanvrager, wordt door middel van OOTS die match, binnen de scope van SDG procedures, door de overheidsorganisaties van te voren gemaakt.Hiermee wordt het voor inwoners van de EU makkelijker om buiten hun landsgrenzen te studeren, verhuizen, werken, pensioneren of zaken te doen.

De gemeente kan ontvanger zijn van digitale bewijsstukken vanuit een overheidsorganisatie in een andere lidstaat. Deze bewijsstukken gaan dan over de aanvrager in een online procedure bij de gemeente. Als je bij de gemeente bijvoorbeeld een bewijs van geboorte moet aanleveren om in aanmerking te komen voor de dienst, dan heeft een aanvrager uit bijvoorbeeld Griekenland het recht om de gemeente te verzoeken dit bewijs via OOTS te verkrijgen uit de desbetreffende geboorteplaats in Griekenland waar dat bewijs is geregistreerd. Andersom kan het ook zijn dat de gemeente een digitaal bewijs verstrekt aan een inwoner van de gemeente die elders in de EU een online aanvraagprocedure doorloopt. Zo kan een inwoner van de gemeente een bevestiging van een gehandicaptenparkeerkaart nodig hebben voor het aanvragen van een milieuontheffing in Brussel.

Daarvoor moet de gemeente digitaal de bevestiging daarvan kunnen geven aan de gemeente Brussel met toestemming van de inwoner.

In het kader van de herziening van de eIDASverordening die in 2024 is aangenomen komt er een Europese digitale identiteit voor elke EU-burger, voor elke inwoner en elke onderneming in de EU die dat wil. Ze kunnen zich daarmee identificeren en kiezen welke persoonlijke gegevens ze willen delen, zowel online als offline, met overheidsinstanties en bedrijven in de hele EU. Iedere EU-burger en ondernemer van de EU kan die in een persoonlijke digitale portemonnee opslaan. Met de Europese portemonnees voor digitale identiteit zullen burgers en ondernemers overal in de EU hun identiteit kunnen bewijzen als dat nodig is om toegang te krijgen tot onlinediensten, digitale documenten te delen of simpelweg een specifiek persoonlijk kenmerk te bewijzen, zoals hun leeftijd, zonder dat ze hun volledige identiteit of andere persoonlijke details hoeven prijs te geven. Burgers en ondernemers zullen te allen tijde volledige zeggenschap houden over welke gegevens zij met wie delen. Er zijn talloze situaties waarin men zo'n Europese digitale identiteit zou kunnen gebruiken. Denk bijvoorbeeld aan:

- officiële handelingen zoals de aanvraag van een geboorteakte of een medische verklaring, een adreswijziging enz.;
- een bankrekening openen;
- de belastingaangifte;
- een inschrijving aan een universiteit (ook in een ander land);
- een recept van de dokter bewaren en in een ander EU-land afhalen;
- de leeftijd bewijzen;
- een auto huren met het digitaal rijbewijs;
- inchecken in een hotel.

1.2. Uniforme bronontsluiting als oplossing voor gemeenten

Deze en meer (ook binnenlandse) ontwikkelingen vereisen van gemeenten (en andere overheden) als bronhouders om gegevens ter beschikking te stellen, in verschillende formats en standaarden en tegen verschillende afspraken, eisen en randvoorwaarden in een eigen toepassingsgebied (verschillende stelsels). In dit project wil de VNG met enkele gemeenten voor de verstrekking van geformaliseerde gegevenssets komen tot een uniforme manier van bronuitsluiting voor al deze ontwikkelingen. Dit gaat dus verder dan/dit is een aanpassing aan de initiele opdracht waarvoor BZK een subsidie heeft verstrekt. Het gaat in al deze gevallen om steeds dezelfde gegevenssets die van gemeenten (en andere overheden) nodig zijn, zoals gegevens over geboorte, adres en nationaliteit of gegevens over verstrekte vergunningen, ontheffingen en passen (stadspas of vergoedingenpas). Met deze oplossing willen we in het project een significante bijdrage kunnen leveren aan de doelen van genoemde verordeningen. En daarmee aan de doelstellingen die

hiermee gepaard gaan, vooral in het verbeteren van de digitale dienstverlening. Als de verstrekking van de benodigde gegevens aan de bron niet goed geregeld wordt, komt de beschikbaarheid daarvan in de kanalen niet tot stand. En daarmee de bijbehorende dienstverleningsvisies. Dat begint bij efficiënte en betrouwbare bronontsluiting.

Vooralsnog zijn initiatieven gericht op het kanaal, het werkend krijgen van alle individuele kanalen (OOTS, wallet, portalen, etc) en niet op de bron waar al die vragen om data samenkomen. Daar ligt vervolgens de last van de 'hokjesaanpak'. Bedoeling is dat om te draaien en de bron als uitgangspunt te definiëren: 'Dit is de manier waarop de (gegevens uit de) bron bij de gemeente is te benaderen.' Vanwege de wettelijke verplichtingen die achter de bevragingen zitten, kan geanticipeerd worden op de beweging die hiervoor nodig is bij alle betrokkenen om nu een uniforme oplossing neer te zetten.

RINIS en VNG Realisatie hebben in samenwerking met betrokken partijen, waaronder het project Federatief Data Stelsel (FDS), een voorstel uitgewerkt voor uniforme bronontsluiting gebaseerd op eerder vastgestelde standaarden door Forum Standaardisatie (en opgenomen in FDS). Er is op hoofdlijnen een architectuurvoorstel uitgewerkt.

Voor FDS levert dit een praktijkinvulling op van de bestaande standaarden en afspraken. Voor RINIS en Bureau Nationaal Coördinator SDG (bNC) is het belang dat met dit voorstel een aansluiting van bewijsverstrekkers op de basisinrichting voor OOTS wordt ontwikkeld die voldoet aan de standaarden van de eOverheid.

1.3. Projectvoorstel

In het project Beproeving uniforme bronontsluiting willen gemeenten, softwareleveranciers bij gemeenten, RINIS en andere belanghebbenden voorstellen voor uniforme bronontsluiting verder uitwerken, realiseren en beproeven in de praktijk. In dit projectvoorstel wordt de aanpak van het project verder beschreven.

Onderstaand projectvoorstel is slechts de eerste fase in een langer lopend traject. De volgende fase zou een beproeving kunnen zijn met de EU-Wallet, opgevolgd door een fase waarin we tot afspraken komen rond de uniforme bronontsluiting in de GDI-architectuur. De eerste fase is meer gedetailleerd uitgewerkt. De volgende fasen zijn kort benoemd, maar worden gaandeweg de uitvoering van de eerste fase verder gedetailleerd.

2. Doel en afbakening

Met een oplossing voor uniforme bronontsluiting wil VNG Realisatie uiteindelijk bereiken dat gemeentelijke bronhouders worden ontzorgd op het digitaal verstrekken van gegevens voor verschillende doeleinden. Door onderzoek te doen naar mogelijkheden voor (gemeenschappelijke) afspraken, standaarden en/of voorzieningen hiervoor kunnen gemeenten, maar ook andere overheden, hiermee op een efficiënte en effectieve manier voldoen aan de verplichtingen voor het verstrekken van gegevens uit gemeentelijke bronnen voor meerdere doeleinden en kanalen. De uiteindelijk output moet landen in de domeinarchitectuur(en) en in een (bestuurlijke) toelichting met vervolgacties, zodat een duidelijk kader ontstaat voor gemeenten in de implementatie ervan.

Met het organiseren van een Proof of Concept t.b.v. OOTS project in een eerste fase, is het mogelijk om specificaties gericht verder uit te werken en door middel van proberen te komen tot definitieve voorstellen die goed aansluiten op de praktijk. Dit projectvoorstel beschrijft deze eerste fase meer gedetailleerd en richt zich daarmee op de organisatie van de Proof of Concept binnen OOTS en de resultaten hieruit. De doelstellingen van het project zijn echter breder, gericht op het realiseren voor voorstellen voor uniforme bronontsluiting ten behoeve van gegevensuitwisseling in meerdere kanalen.

2.1. Doelstellingen project

Het project voor de praktijkbeproeving kent de volgende doelstellingen:

- Verdere specificatie van architectuur, specificaties en benodigde afspraken om de beproeving uit te kunnen voeren binnen de hiervoor vastgestelde randvoorwaarden, uitgangspunten en scopebepaling;
- Beproeven van het voorstel voor uniforme bronontsluiting. Toetsen van het voorstel om gegevens eenmalig uit (gemeentelijke) bron beschikbaar te stellen voor verschillende kanalen van uitwisseling, met name OOTS en EDI wallet, via uniforme opzet van de architectuur met toepassing van FSC Digikoppeling API standaarden en de federatieve afspraken vanuit het FDS programma;
- Opleveren van producten ter ondersteuning van de implementatie bij alle gemeenten, waaronder open source code, handreikingen, communicatie, juridisch- en privacy advies, e.d.;
- Bepalen van impact voor gemeenten. Beantwoorden van onderzoeksvragen ten behoeve van bruikbaarheid, impactbepaling en eventueel benodigde aanvullende afspraken, standaarden en voorzieningen gemeenten en andere overheidsorganisaties;
- Voorstel voor borging van de architectuur, specificaties en afspraken in landelijke afspraken en standaarden voor bronontsluiting.

2.2. Scope en afbakening

De beproeving is getrapt gedefinieerd. Het huidig projectvoorstel is vooralsnog beperkt tot de beproeving van een eerste afbakening, de eerste fase. De vervolgfasen zijn hieronder wel weergegeven, maar zullen gepaard gaan met een nieuw (versie van het) projectvoorstel en een ander budget (vernieuwingsbudget eIDAS).

De eerste fase in de realisatie en beproeving van de oplossing voor uniforme bronontsluiting is als volgt gedefinieerd en afgebakend:

- Met behulp van de voorgestelde architectuur obv Digikoppeling REST API icm FSC verstrekken van gegevens over geboorte vanuit de gemeente. De inhoud van de DATA API (zie architectuur) is dan in eerste instantie gebaseerd op, en beperkt tot, het voorgestelde schema voor geboortegegevens vanuit EU OOTS. Bij de vertaling vanuit het bronsysteem naar de DATA API wordt het Gemeentelijk Gegevensmodel (GGM) gehanteerd als kader.
- Realiseren van het endpoint door hergebruik van de interne infrastructuur bij gemeenten die al is gerealiseerd (door Enable-U) voor bronontsluiting inclusief de FSC provider en de noodzakelijk aanvullende functies om de gewenste DATA API te kunnen leveren (‘bronhouders adapters’). En realiseren van endpoint bij Rinis om met behulp van FSC de Data-API van een gemeente te kunnen raadplegen.
- Nader te bepalen in het definitieve ontwerp is (afhankelijk van benodigde doorlooptijden en bestaande mogelijkheden):
  - Wel/ niet toepassing van zoekfunctie naar gemeente/ bron via FSC.
  - Wel/ niet toepassing van delegatie (FSC mogelijk nog niet geschikt), eventueel dus een endpoint per gemeente ipv leverancier.
  - Wel/ niet gebruik van herauthenticatie bij Rinis. Eventueel simuleren of andere oplossing hiervoor.
- Beproeving vindt plaats met 4 gemeenten vanuit klantenbestand Enable-U. Voorstel is Rijswijk en Rotterdam in ieder geval deel te laten nemen. Ook Utrecht en Nijmegen zijn geïnteresseerd.

Buiten scope van dit project, maar wel al als vervolgstappen onderkend:

2. Fase 2: Uitwisseling van de gegevens over geboorte volgens hetzelfde schema en de architectuur voor uniforme bronontsluiting met de wallet. Dit gebeurt door met behulp van de DATA-API een Pub-EAA/ QEAA te realiseren die aan de wallet verstrekt kan worden. Het realiseren van de Pub-EAA/ QEAA zal in de beproeving door een QTSP plaatsvinden.

3. Fase 2: Beproeven van de oplossing om door een QTSP te kunnen controleren of attributen overeenkomen met de authentieke bron via dezelfde architectuuroplossing voor

uniforme bronontsluiting. Er wordt hiervoor een voorstel uitgewerkt waarbij een QTSP via OOTS infrastructuur, Rinis en de DATA-API bij de gemeenten een check plaatsvindt op de actuele brongegevens voor geboorte.

4. Mogelijke verdere vervolgacties zijn gericht op (in willekeurige volgorde):

    - Meer gegevens ontsluiten in de data api (gegevens bedrijvendomein, afgeleide gegevens van geboortedatum (leeftijd, 18+)) en ondersteunen van meer usecases

    - Implementatie en beproeving uniforme bronontsluiting bij meer overheden, inclusief zoekfunctie e.a. vanuit FSC en common services, delegatie en andere FDS standaarden in ontwikkeling of experiment

    - Toepassing van de oplossing voor uniforme bronontsluiting ten behoeve van het project Delen via Toestemming met Private Dienstverleners (DvTP) van het ministerie van BZK.

5. Fase 3: De standaarden (en eventuele voorzieningen) die voortkomen uit de praktijkbeproevingen borgen als overheidsbrede standaarden voor het beschikbaar stellen van gegevens uit de bron. Afspraken over het beheer en de toepassing ervan. Onder andere door samen te werken met de werkgroep gegevensuitwisseling van MIDO om de voorstellen eventueel te kunnen opnemen in MIDO architectuur, door in de beproeving samen te werken met FDS en DigiLab en daarbij behorende communicatiekanalen evenals afspraken en het samen te werken met het project Delen via Toestemming met Private Dienstverleners (DvTP).

De focus van de beproeving ligt vooral op het testen van de ingerichte infrastructuur op basis van de standaarden om gegevens vanuit de gemeentelijke bron beschikbaar te stellen voor de basisvoorziening OOTS bij RINIS op verzoek van een overheidsorganisatie in een andere lidstaat. De beproeving in de eerste fase is daarom al geslaagd als:

- De gegevens over de geboorte via het voorgestelde EU schema uitgewisseld kunnen worden tussen de gemeente en RINIS op basis van de voorgestelde oplossing voor uniforme bronontsluiting.
- Minimaal met 1 testpersoon (behorend bij 1 test BSN) en 1 gemeente in Nederland.
- Indien nodig wordt de gebruikersfunctionaliteit bij RINIS en de andere lidstaat gesimuleerd in de beproeving. De beproeving is niet gericht op het testen van de gebruikersfunctionaliteit met gebruikers. Daarvoor lopen andere trajecten.
- De data hoeft niet door de andere lidstaat verwerkt te worden en hoeft niet helemaal correct te zijn om de beproeving te laten slagen. Wel moet de data uitgewisseld kunnen worden met het intermediaire platform in de andere lidstaat(en).

3. Aanpak

De aanpak van het project, afgebakend tot de eerste fase zoals hierboven gedefinieerd, bestaat uit 3 stappen:

1. Ontwerp
2. Beproeving
3. Impactanalyse

3.1.1. Ontwerp

In de eerste stap worden de architectuur, benodigde specificaties en bijbehorende afspraken nader uitgewerkt en met belanghebbende partijen besproken. Dit moet de volgende resultaten opleveren:

1. De DATA-API specificaties (op basis van Digikoppeling REST API specificaties) gevuld met gegevens over geboorte conform het schema dat in EU verband voor OOTS is opgeleverd. Nadere specificering van eventueel overig benodigde (uniforme) componenten voor de uitwisseling DATA-API.
2. Overkoepelend architectuurdocument vanuit VNG-R (met bijdrage vanuit RINIS, bNC, softwareleverancier(s)) met beschrijving van het ontwerp voor beproeving, de ontwerpkeuzes en de plek van de uniforme bronontsluiting in de totale context van initiatieven die vragen om brongegevens van gemeenten, evenals de plek in de gemeentelijke architectuur. In het document zal ook aandacht zijn voor de beschrijving van de functionele en niet functionele eisen ten aanzien van de oplossing die bij gemeenten moet worden ontwikkeld.
3. Definitie van de onderzoeksvragen van alle betrokken partijen in de beproeving. Het gaat dan om vragen over de bruikbaarheid van de toegepaste standaarden, de implementeerbaarheid en opschaalbaarheid van de oplossing, de te toetsen ontwerpkeuzes, eventuele te onderzoeken scenario opties in het voorstel, e.d.
4. Gerealiseerde DATA-API component door softwareleveranciers bij gemeenten volgens specificaties voor de beproeving en afgesproken scope. Allereerst als POC, later ook te gebruiken voor daadwerkelijke uitwisseling in de gehele keten (minimaal voor OOTS).
5. Gerealiseerde infrastructuur voor bevraging van de DATA-API door Rinis en het afhandelen van de gebruikersflow voor het verstrekken van geboortegegevens via OOTS-V.
6. Voorstellen vanuit de deelnemende gemeenten in overleg met alle betrokkenen voor de invulling van de Common Services en voor FSC benodigd in de beproeving.
7. Minimaal 2 usecases opgesteld die gebruik maken van de geboortegegevens bij de gemeente. Deze zullen aansluiten op de behoefte vanuit de bevoegde instanties uit de andere EU lidstaten die deelnemen aan de uiteindelijke eindbeproeving in deze fase.

De DATA-API specificaties worden uitgewerkt door Rinis en VNG realisatie in overleg met gemeentelijke softwareleveranciers en het project FDS. Bij het opstellen van de specificaties zal ook mapping plaatsvinden op de bestaande beschikbare functies voor het gemeentelijk gegevenslandschap. Bij vertaling van brongegevens van gemeenten naar de DATA-API worden ook de mogelijkheden voor de inzet van het Gemeentelijk Gegevensmodel (GGM) onderzocht.

3.1.2. Beproeving

De beproeving vindt plaats in de vorm van ‘hackathons’ met betrokken partijen. Voorafgaand zal er een kick-off bijeenkomst plaatsvinden met alle betrokken partijen. De volgende ‘hackathons’ zijn voorzien:

1. Hackathon 1 om de koppeling tussen softwareleverancier gemeente met OOTS-V bij RINIS volgens de opgegeven architectuur en de specificaties voor de DATA-API werkend te krijgen. In de voorbereiding op deze hackathon zal realisatie plaatsvinden bij de individueel betrokken partijen en gezamenlijk voor toepassing van FSC, waaronder de afgesproken metadata. Daarnaast zijn activiteiten nodig voor het vullen van de common services op de EU acceptatietestomgeving voor het beproeven van de uitwisseling OOTS-V met alle benodigde componenten in de volgende hackathon en in voorbereiding op de derde hackathon. In deze stap gaat het dus om: Koppeling OOTS-V (inclusief FSC component) <-> Enable-U voor functionele gegevens uitwisseling (geen signing en encryptie binnen DATA API)

Centraal staat: beproeven van verbinding tussen Enable-U en Rinis met voorgestelde bevraging (flow) obv de architectuurafspraken uniforme bronontsluiting
Nader te bepalen: mate waarin de gebruikersfuncties binnen RINIS basisvoorziening worden ingezet en gebruik van de data uit de Enable-U testomgeving in die functies
Onderzoeksvragen:

- Lukt het Enable-U om obv de bestaande architectuur en infrastructuur bij gemeenten de gegevens beschikbaar te stellen in Data-API conform de specificaties? Wat lukt wel, wat lukt niet?
- Lukt het Rinis en Enable-U om via FSC standaarden elkaar te vinden in het netwerk en obv de datacontracten verbinding te leggen en gegevens uit te wisselen?
- Lukt het Rinis om de data-api te bevragen vanuit de basisvoorziening binnen de huidige inrichting daarvan en de gegevens te verwerken daarbinnen?
- Waar lopen we tegenaan bij het werkend krijgen van de gegevensuitwisseling conform de opgestelde specificaties, welke aanpassingen zijn nodig?
- Wat zijn de benodigde vervolgstappen om de volgende hackathon te realiseren?

2. Hackathon 2 om opgeloste bevindingen en herstelacties uit de eerste hackathon te beproeven, evenals aanvullend benodigde realisatie (af te stemmen na hackathon 1), waaronder in ieder geval signing en encryptie van de data uitwisseling. In de voorbereiding op deze hackathon zal realisatie plaatsvinden bij de individueel betrokken partijen. Hier gaat het dus om: Driehoek OOTS-V (inclusief FSC component) <--> Enable-U <--> gemeente(s), met toepassing van signing en encryptie binnen DATA API en policy

Centraal staat: beproeven van verbinding tussen Enable-U en Rinis met voorgestelde bevraging (flow) obv de architectuurafspraken uniforme bronontsluiting, maar nu op niveau van gehele keten en inclusief gebruik van EU standaarden en services via RINIS. Eindgebruiker wordt gesimuleerd. Correcte werking van alle gebruikersfuncties in de flow is minder van belang, wel de acties om de gegevensuitwisseling vorm te geven en uit te voeren. Correctheid van de data is geen doel in deze fase.

Onderzoeksvragen:

- Werking van de gekozen oplossing uniforme bronontsluiting binnen de gehele OOTS keten
- Beschikbaarheid van de gegevens bij moment van bevraging (in de gebruiksactie)
- Werking van de relatie en combinatie Common Services en FSC lokalisering
- Werking van signing en encryptie oplossing
- Werking van policy oplossing
- Onderzoeken of we de beproeving ook werkend krijgen in de simulatieomgeving van FDS. Daarmee controleren of de implementatie ook breder werkt.

3. Hackathon 3 met een overheidspartij (of partijen) uit een andere lidstaat voor het testen van dezelfde oplossing met nu de gehele keten onder aansturing van SDG BNC en RINIS. Volledige keten: DE (Hamburg)/AT/of een ander land <--> EC Common Services <--> OOTS-V (inclusief FSC component) <--> TVS <--> Enable-U <--> gemeente. Het streven is dit samen te laten vallen met de zogenoemde projectathon van de EU in juni. In samenwerking met het BNC en Rinis zijn afspraken gemaakt met Oostenrijk om de beproeving mogelijk te maken. Er is een tweetraps aanpak overeengekomen met Oostenrijk voor het leveren van proof of birth:
    a. Het gebruik van hun simulator portaal. Vanuit dat portaal kunnen ze eigenlijk elk bewijs opvragen. Het is een simulatietool, dus ze kunnen zelf ook opvoeren wie de gebruiker is waarvoor het bewijs wordt opgevraagd. Hiermee kan dus eerst een simulatie van de volledige keten worden vormgegeven.
    b. Het doorlopen van een SDG-procedure bij Salzburg. Salzburg werkt nu aan het in productie nemen van hun aansluiting op OOTS en vragen ook geboortegegevens op. Deze stap is vooral interessant voor marketingdoeleinden en als stap richting in productie name, maar mogelijk niet realiseerbaar in juni.

Uit de beproeving volgen de volgende resultaten:

- Rapportage van bevindingen, aanbevelingen, en andere conclusies uit de totale beproeving. Hierbij o.a. gebruik van format Lessons learned vanuit bNC.
- De definitief gebruikte specificaties voor de DATA-API en de mapping naar de benodigde gegevens uit het gemeentelijk applicatie landschap.
- De definitieve mapping van de DATA-API naar het Gemeentelijk Gegevensmodel (GGM).
- Terugkoppeling over eventueel benodigde aanpassingen of aanvullingen op de bestaande open source componenten voor FSC implementatie om deze geschikt te laten zijn voor gebruik volgens de architectuur in bijgevoegde presentatie.
- Beschrijving van noodzakelijke implementatie handelingen voor een gemeente in een handreiking van VNG Realisatie over uniforme bronontsluiting (minimaal voor de aansluiting RINIS/ OOTS).
- Voorstellen voor beheer en beheersbaarheid van de oplossing. Benodigde afspraken over service levels e.d., randvoorwaarden voor productiegang, opschaalbaarheid en uitbreidbaarheid van de oplossing.
- Communicatie-uitingen gedurende en over de beproeving.
- Aanbevelingen hoe on-boarding bevoegde instanties andere EU landen te realiseren.
- Aanbevelingen incident- en changemanagement tussen alle betrokken partijen.

3.1.3. Impactanalyse

Door VNG Realisatie zal in afstemming met de deelnemende gemeenten en andere gemeenten een impactanalyse plaatsvinden. In de analyse worden ook het kenniscentrum architectuur, IBD en juridische zaken betrokken voor advies. Op basis van de bevindingen gedurende en de uitkomsten van de beproeving kijkt VNG Realisatie naar de impact van OOTS en daarbinnen de oplossing voor uniforme bronontsluiting voor gemeenten. Dit leidt tot een advies voor opschaling en implementatie aangevuld met de hiervoor noodzakelijke randvoorwaarden.

Gedurende de uitvoering van de analyse zal een aanpak voor de in dit plan genoemde vervolgfasen en/of voorstellen die uit de beproeving volgen worden opgesteld in afstemming met betrokken partijen. Hierin worden afspraken gemaakt over het vervolg van de beproeving met de eerder genoemde (mogelijke) scope uitbreiding, zie beschrijving van fase 2. Met de deelnemende gemeenten worden ook de afspraken gemaakt over de uiteindelijke livegang met de oplossing voor OOTS.

Verder wordt een start gemaakt met het borgen van de definitieve architectuur en specificaties in breder verband door afstemming met bureau MIDO en FDS. Bijvoorbeeld door voorstellen op te nemen in de architectuur voor gegevensuitwisseling vanuit MIDO en het opnemen van standaarden en afspraken in FDS afsprakenstelsel. Zie beschrijving van fase 3 hiervoor.

3.2. Randvoorwaarden en uitgangspunten

In het project worden de volgende uitgangspunten gehanteerd en gelden onderstaande randvoorwaarden:

- Toepassen OOTS componenten bij RINIS voor uitwisseling OOTS (en geen eigen oplossing bij gemeenten voor uitwisseling met andere lidstaten conform de eisen uit EU);
- Inzet van de bestaande architectuurinrichting bij (deelnemende) gemeenten voor het kunnen vullen van de DATA-API uit de gegevensbronnen (taakapplicaties) bij gemeenten volgens de beschreven architectuur. In combinatie met de inzet van de bestaande FSC implementatie van softwareleveranciers bij gemeenten. Kortom, er wordt zoveel mogelijk uitgegaan van bestaande implementatie bij gemeenten. Ook om te toetsen of dit uitgangspunt standhoudt in de beproeving:
- Uitwisseling van gestructureerde gegevens in JSON formaat volgens hiervoor opgestelde nadere specificaties in combinatie met de afspraken die zijn gemaakt in de Evidence Mapping subgroup van de EU. In de praktijkbeproeving wordt geen gebruik gemaakt van de uitwisseling van getekende pdf's voor dezelfde gegevens via OOTS;
- Beproeving, en daarmee de genoemde 'hackathons', vinden plaats volgens DigiLab werkwijze (https://digilab.overheid.nl/over/werkwijzer) en bijbehorende voorwaarden. In overleg wordt bepaald welke faciliteiten van DigiLab worden gebruikt, zoals het communicatiekanaal en publicatiekanaal of de werkruimte;
- In de beproeving wordt gebruik gemaakt van testomgevingen bij betrokken partijen en testdata (geen echte data van personen). Gebruik van testdata gebaseerd op een test BSN uit de landelijke testset DIGID;
- Hoe de gemeente intern de benodigde gegevens beschikbaar stelt, is aan de gemeente (gegevensmagazijn, burgerzakenapplicatie, e.a.)
- VNG verwerkerslogging hanteren;
- Gebruik van delegation binnen FSC alleen als dat lukt voor juni, anders vallen we terug op certificaat Enable-U die als gemeente (Rijswijk) opereert. Enable-U zorgt voor een publish naar de FSC directory (gebruik binnen Digikoppeling Groep);
- Oplevering van genoemde resultaten, waaronder standaarden en open source componenten zijn geschikt voor publicatie in de DigiLab/ VNG Gitlab omgeving;
- De beschreven aanpak en architectuur en de genoemde uitgangspunten in dit projectvoorstel vormen het kader voor alle betrokken partijen in de beproeving;
- Te beproeven voorstellen en de op te leveren eindresultaten mogen niet in strijd zijn met wet- en regelgeving of de strategische beleidskaders, dan wel architectuurkaders van VNG Realisatie.

3.3. Planning

Activiteit/ resultaat	Verantwoordelijken	Planning
Overkoepelend architectuurdocument	VNG Realisatie	Half april 2025
Specificaties DATA-API en voorstellen voor invulling common services en FSC	Rinis ism VNG Realisatie en softwareleverancier(s)	Eind april 2025
Onderzoeksvragen beproeving	VNG Realisatie in afstemming met alle betrokken partijen	Eind april 2025
Check-up realisatie en voorbereiding hackathon 1	VNG Realisatie in afstemming met alle betrokken partijen	1 mei 2025
Kick-off met deelnemende gemeenten	VNG Realisatie ism softwareleverancier(s)	22 mei 2025 (en eventueel aanvullend nog digitaal)
Hackathon 1	Rinis ism softwareleverancier	22 mei 2025
Hackathon 2	Rinis ism softwareleverancier, gemeenten en VNG Realisatie	5 juni 2025
Hackathon 3 – Projectathon EU	BNC en Rinis ism overige lidstaten, softwareleverancier, gemeenten en VNG Realisatie	11 en 12 juni 2025
Oplevering rapportage, definitieve specificaties, voorbeeldimplementatie en eventuele input voor implementatiehandreiking (of ander materiaal)	VNG Realisatie in afstemming met alle betrokken partijen	Augustus 2025
Plan en afspraken voor eventuele vervolgstappen	VNG Realisatie in afstemming met alle betrokken partijen	Augustus 2025
Oplevering eindrapportage impactanalyse	VNG Realisatie	September 2025

4. Organisatie van het project

4.1. Begeleiding van het project

Voor de begeleiding van het project bij de VNG wordt een begeleidingscommissie ingesteld die in elk geval bestaat uit de beleidsverantwoordelijke bij team DOD, de themacoördinator GDI en de projectleider. De volgende samenstelling wordt daarbij voorgesteld:

- Beleidsverantwoordelijke: Viana van Diepen
- Themacoördinator; Yvonne Brink
- Projectleider: Indra Henneman

De begeleidingscommissie heeft in ieder geval tot taak het volgen van de voortgang van de opdracht, het adviseren over eventuele bijsturing, het beoordelen van de te volgen uitvoeringssystematiek/aanpak en (de kwaliteit van) het eindproduct in relatie tot de opdrachtomschrijving. Ook wordt de financiële stand van zaken voor wat betreft de uitputting en de prognose besproken.

Aan de zijde van VNGR wordt voor de uitvoering van het project een projectteam ingericht. Dit team bestaat uit een projectleider, een architect en de beleidsverantwoordelijke vanuit team DOD. Het team wordt waar nodig op onderdelen ondersteund door adviseurs en experts van VNG Realisatie. Bij Rinis, Enable-U en bNC zullen ook projectteams worden ingericht voor de uitvoering van de activiteiten in dit plan.

Voor de besturing van de dagelijkse uitvoering van het project wordt een stuurgroep ingericht met vertegenwoordiging vanuit VNG (beleidsverantwoordelijke en projectleider), Rinis en bNC. Deze stemt wekelijks met elkaar af over de uitvoering van de activiteiten in dit plan.

De projectleider draagt samen met alle projectteams zorg voor de operationele uitvoering van de beproeving, voorbereiden van bijeenkomsten, opleveren van de resultaten, voortgangsrapportages en communicatie hierover met alle partijen binnen het project. Voor de verschillende activiteiten in het plan wordt steeds in onderling overleg bepaald wie vanuit de betrokken organisaties betrokken moeten zijn en op welke manier de onderlinge afstemming tussen betrokkenen wordt georganiseerd. VNG Realisatie is eindverantwoordelijk voor het opleveren van de afgesproken resultaten in dit plan.

Voor de impactanalyse wordt het team impactanalyse ingezet. Gedurende de uitvoering van het project wordt tevens advies ingewonnen bij de IBD en juridische zaken.

4.2. Betrokkenen en belanghebbenden

Het project wordt uitgevoerd met een aantal direct betrokkenen. Daarnaast zijn er belanghebbenden die worden aangehaakt op de uitvoering.

De direct betrokken gemeenten zijn (nog te bevestigen):

- Utrecht
- Rotterdam
- Nijmegen
- Rijswijk

Enable-U realiseert de benodigde voorzieningen om de beproeving mogelijk te maken bij deze gemeenten. Daarbij gelden de benoemde randvoorwaarden en uitgangspunten in dit plan.

Stichting RINIS is direct betrokken in de ontwikkeling van architectuur en specificaties, evenals de realisatie van de benodigde voorzieningen voor de uitwisseling OOTS die gebruik maken van de voorgestelde DATA-API bij gemeenten. RINIS is ook direct betrokken bij de promotie en implementatie van FSC (overheidsbreed).

Bureau NC ondersteunt bij het uitwerken van de architectuur en prioriteert de roadmap ontwikkeling OOTS in overleg met RINIS. Daarnaast ondersteunt het bureau bij de samenwerking op EU niveau, waaronder het organiseren van de samenwerking met 1 of meerdere EU lidstaten, het vullen van de common services en de voorbereiding van de projectathon(s).

FDS/ Digilab levert begeleiding en ondersteuningsmiddelen voor de uitvoering van de beproeving. Daarnaast leveren zij input op de specificaties en vindt afstemming plaats over de opname van de definitieve specificaties in het FDS.

In de eerste fase wordt tevens samengewerkt met projecten in andere lidstaten voor het organiseren van de gegevensuitwisseling via OOTS op de gegevens over ‘Proof of Birth’. Concreet zal het gaan om Oostenrijk (Salzburg) en Duitsland (deelstaat Hamburg) en de intermediaire platforms in die lidstaten. Met deze projecten worden afspraken gemaakt over beproeving van usecases waarbij de representatie uit deze lidstaten optreden als informatieverzoekers. Er is elke 2 weken een overleg gepland met leden van deze projecten waar de projectleider van de VNG bij aanschuift.

Belangrijke belanghebbenden bij het project waar directe afstemming mee plaatsvindt zijn:

- Project Digitale Identiteit VNG Realisatie
- Omnichannel project binnen VNG Realisatie
- GGM project binnen VNG Realisatie
- Project Digital Decade
- Team impactanalyse en eerder uitgevoerde impactanalyses
- Project Bronontsluiting via API's/ Delen via Toestemming met Private Dienstverleners (DvTP) (BZK, Regie op Gegevens)
- MIDO architectuurwerkgroep gegevensuitwisseling

4.3. Communicatie

Communicatie over de uitvoering van het project en de resultaten daarvan vindt plaats via:

- VNG Realisatie communicatiekanalen
- FDS/ DigiLab communicatiekanalen
- Werkgroep gegevensuitwisseling/ MIDO kanalen
- BNC en Rinis communicatiekanalen
- OOTS klankbordgroep en OOTS projectathon juni (EU)

Er wordt voor de onderlinge afstemming over de communicatie een overleg ingericht met communicatie adviseurs van bNC, RINIS, FDS/ DigiLab en VNG onder voorzitterschap van VNG communicatieadviseur. Ter ondersteuning van dit overleg en de activiteiten wordt een gezamenlijke communicatie aanpak gedefinieerd.

5. Risico's

Onderlinge afhankelijkheden in de keten voor het kunnen uitvoeren van de gegevensuitwisseling en onderling afwijkende prioriteringen of vertraging bij de één leidt tot vertragingen voor de ander

- Maatregelen: kortcyclische activiteiten met veel onderlinge afstemming, organiseren van hackathons om direct te werken aan onderlinge verbindingen

Geen mogelijkheden tot testen met andere lidstaat in juni

- Maatregel: Vroegtijdig benaderen verschillende contactpersonen door BNC, eventueel ter plekke benaderen van partijen om te testen of anders simuleren van een afnemende instantie
- Maatregel: Onderzoek optie om buiten projectathon toch te kunnen testen met andere lidstaten.

Gehele (gebruikser)flow via OOTS niet mogelijk (bijv ivm niet op tijd gereed realisatie herauthenticatie functionaliteit)

- Maatregel: Alleen de gegevensuitwisseling tussen Rinis component OOTS-V en DATA-API beproeven, simuleren van bepaalde functies, op later moment herhalen.
- Maatregel: Alleen in testomgeving met testdata werken.
- Maatregel: Met simulatietool van Oostenrijk pragmatisch omgaan met herauthenticatie (of die in eerste instantie even helemaal overslaan – en daarna toevoegen).

DigiD in de testomgeving niet te gebruiken (eIDAS uit op acceptatieomgeving heeft geen DigiD aansluiting meer)

- Maatregel: contact met Logius over eventuele beschikbaarheid regelen of gebruiksproces voor de beproeving anders vormgeven
- Maatregel: Afspreken met andere landen om eIDAS login te vervangen met het gebruiken van afgestemde persoon data set.

6. Bijlage 1: Overzicht van onderzoeksvragen in de beproeving

- Lukt het Enable-U om obv de bestaande architectuur en infrastructuur bij gemeenten de gegevens beschikbaar te stellen in Data-API conform de specificaties en tegen welke randvoorwaarden? Wat lukt wel, wat lukt niet?
- Lukt het Rinis en Enable-U om via FSC standaarden elkaar te vinden in het netwerk en obv de datacontracten verbinding te leggen en gegevens uit te wisselen?
- Lukt het RINIS om op deze manier de juiste gemeente te vinden, te benaderen en gegevens te ontvangen?
- Lukt het Rinis om de data-api te bevragen vanuit de basisvoorziening binnen de huidige inrichting daarvan en de gegevens te verwerken daarbinnen?
- Waar lopen we tegenaan bij het werkend krijgen van de gegevensuitwisseling conform de opgestelde specificaties, welke aanpassingen zijn nodig?
- Welke (aanvullingen en/of wijzigingen) standaarden en componenten komen uit de beproeving voort? Hoe gemeenschappelijk en herbruikbaar zijn die?
- Hoe schaalbaar is de oplossing? Voor gemeenten naar andere gegevensbronnen en voor andere kanalen. Voor Rinis naar andere overheden die ook op deze manier aansluiten
- Beheersbaarheid: welke producten komen uit de beproeving voort en kunnen die belegd worden voor de toekomst? Hoe veranderlijk is de situatie? Beheer en beheersbaarheid van policies
- Dienstenniveaus voor de gepresenteerde oplossing: wat zijn de mogelijkheden van partijen?
- Werking van de gekozen oplossing uniforme bronontsluiting binnen de gehele OOTS keten
- Beschikbaarheid van de gegevens bij moment van bevraging (in de gebruiksactie)
- Werking van de relatie en combinatie Common Services en FSC lokalisering
- Werking van signing en encryptie oplossing
- Werking van policy oplossing
- Onderzoeken of we de beproeving ook werkend krijgen in de simulatieomgeving van FDS. Daarmee controleren of de implementatie ook breder werkt.
- Match van de architectuur voor de beproeving op de generieke functies van het project Generieke Bronontsluiting BZK